Econsultancy
Part of Sweco

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

Nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter

Markvelden-Zuid

Zevenbergen

Rapport nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter

Markvelden-Zuid te Zevenbergen

Opdrachtgever	Gemeente Moerdijk Postbus 4 4760 AA Zevenbergen
Rapportnummer	18728.005
Versienummer	D2
Status	Definitief
Datum	2 juni 2025
Opsteller[1]	De heer J. Bakker, BSc
Kwaliteitscontrole	De heer L. Golterman, MSc

[1] Vrijgave
In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhand-boek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de ‘Handreiking omgaan met AVG in bodemonderzoeken’ opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers, door de publicerende instantie, verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Omgevingswet, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

2 GEBIEDSBESCHRIJVING 2

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 2
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en te verwachten ingrepen 3

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK 4

4 ONDERZOEKSMETHODIEK 5

4.1.1 Habitatbeoordeling kleine marterachtigen en steenmarter 5
4.1.2 Nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter 6

5 ONDERZOEKSRESULTATEN 8

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING 9

6.1 Kleine marterachtigen en steenmarter 9
6.2 Specifieke zorgplicht 9

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 11

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van gemeente Moerdijk opdracht gekregen voor het uitvoeren van een nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter voor een perceel behorende tot het gebied Markvelden-Zuid in Zevenbergen.

Het nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen nieuwbouwontwikkelingen op het perceel. Het onderzoek is daarnaast uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in april 2022 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 18728.001, D1, d.d. 4 mei 2022) en het nader onderzoek ecologie op aangrenzende percelen (rapport 18728.002, D2, d.d. 22 juni 2023).

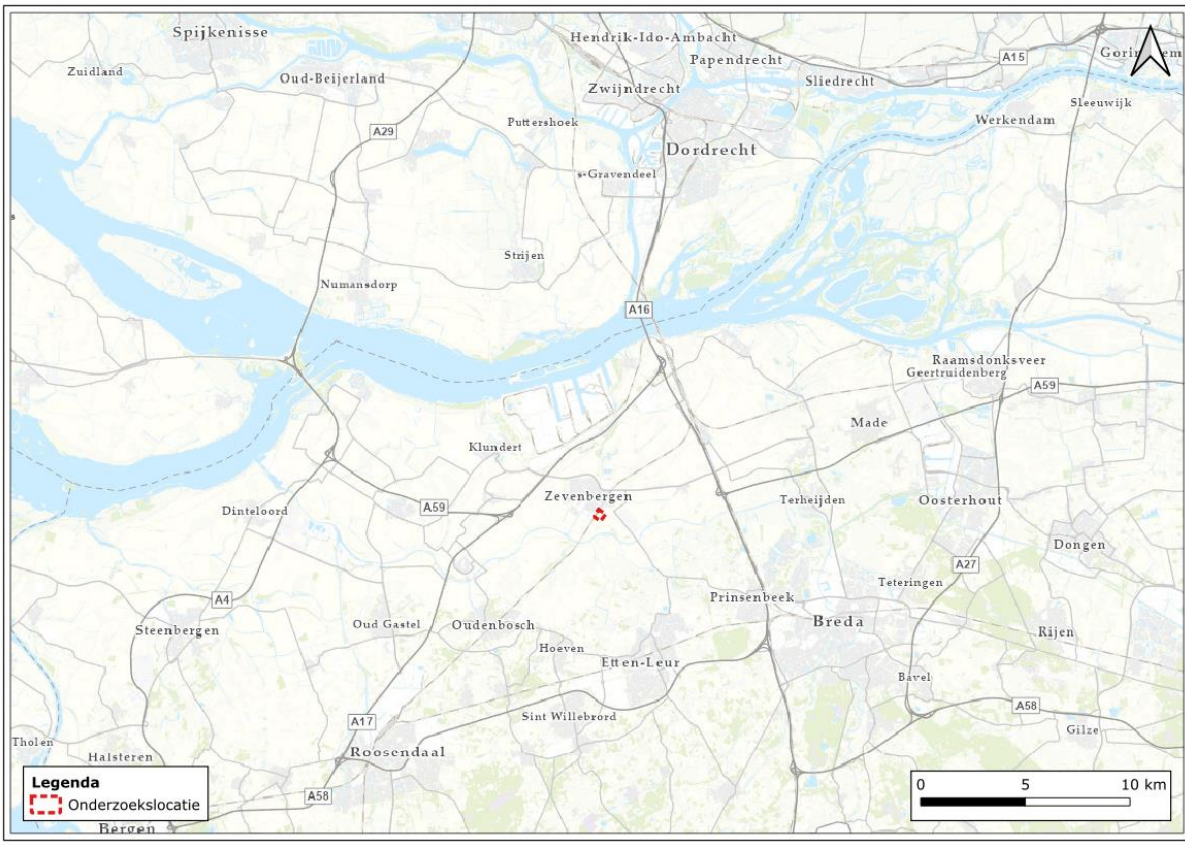
Uit de quickscan is gebleken dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan het onderdeel natuurbescherming onder de Omgevingswet meer informatie is benodigd ten aanzien van kleine marterachtigen en steenmarter.

Econsultancy is lid van de brancheverenigingen Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 13 ha) ligt in het gebied bekend als Markvelden-Zuid in Zevenbergen. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie bestaat uit enkele akkerpercelen die omringd zijn met watergangen. Op de akkerpercelen worden aardappels en graan geteeld. De onderzoekslocatie maakt deel uit van een grootschalige toekomstige woonwijk verdeeld over meerdere deelgebieden. De watergangen hebben begroeide oevers die steil aflopen. De vegetatie bestaat uit verschillende rietsoorten, ruigte- en kruidenvegetatie.

In figuur 2.2 is een detail luchtfoto weergegeven van de onderzoekslocatie. In figuur 2.3 t/m 2.5 is beeldmateriaal weergegeven dat is verzameld tijdens het nader onderzoek ecologie in 2024.

Figuur 2.2 Onderzoekslocatie weergegeven op een luchtfoto.

Figuur 2.3 Noord- oostelijk perceel binnen de onderzoekslocatie met aardappelteelt.

Figuur 2.4 Zuidelijk- en midden perceel binnen de onderzoekslocatie met graan- en aardappelteelt.

Figuur 2.5 Noordelijke oeverzone binnen de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en te verwachten ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de agrarische percelen te transformeren naar een grootschalige nieuwbouwwijk. Er wordt daarnaast een ontsluitingsweg aangelegd die de bestaande woonwijk verbind met de toekomstige woonwijk.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit het quickscan rapport (18728.001, D1, d.d. 4 mei 2022) uitgevoerd door Econsultancy is vastgesteld dat de onderzoekslocatie potentieel geschikt is voor kleine marterachtigen, steenmarter, grote modderkruiper, vleermuizen, huismussen, gierzwaluwen en roofvogels. In 2023 heeft Econsultancy nader onderzoek uitgevoerd naar een gedeelte (Markvelden Noord) van de onderzoekslocatie uit het quickscan rapport. Markvelden-Zuid is destijds niet volledig onderzocht. Met de aanvullende informatie uit het nader onderzoek in 2023 is bepaald welke functies binnen Markvelden-Zuid onderzocht dienen te worden conform de Omgevingswet.

De onderzoekslocatie weergegeven in figuur 2.1 voorziet slechts in potentieel foerageergebied en migratieroute voor de bunzing, wezel, steenmarter en hermelijn en verblijfplaatsen van de wezel en hermelijn (zie figuur 4.1). Daarnaast voorziet deze locatie mogelijk in essentieel foerageergebied voor roofvogels en uilen. In 2023 is echter een dergelijk onderzoek uitgevoerd naar essentieel foerageergebied van roofvogels en uilen waarbij deze functie niet is vastgesteld. Op basis van de quickscan Wet natuurbescherming (2022), ecologisch onderzoek (2023) en aanpassing van de onderzoekslocatie wordt nader onderzoek naar kleine marterachtigen en steenmarter nodig geacht voor Markvelden-Zuid.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.1.1 Habitatbeoordeling kleine marterachtigen en steenmarter

Conform het BIJ12 kennisdocument kleine marterachtigen (januari 2024) dient een habitatbeoordeling onderdeel te zijn van een quickscan natuurwaarden. De quickscan Wet natuurbescherming (per 2024 Omgevingswet) voor deze onderzoekslocatie is echter in 2022 uitgevoerd. Om deze reden is de habitatbeoordeling alsnog uitgevoerd om de onderzoeksstrategie te bepalen voor het nader onderzoek naar potentieel beschermde functies van de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter op de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie bestaat voornamelijk uit agrarische akkerpercelen. De percelen worden frequent mechanisch bewerkt. Buiten de teelperiode worden de percelen braakliggend gehouden. De akkerpercelen zijn aan de noordelijke, oostelijke en zuidelijke zijde begrensd door watergangen. Aan weerszijde van de watergangen is een steile oeverzone aanwezig met een korte terrestrisch zone. Op deze terrestrische zone staat lage begroeiing van bermplanten en plaatselijk enkele rietsoorten.

De akkerpercelen worden ongeschikt geacht voor kleine marterachtigen om te gebruiken als foerageergebied, migratieroute en vaste rust- en voortplantingsplaatsen door onvoldoende dekking. Daarnaast worden deze percelen in monocultuur geteeld en vindt er mechanische bewerking plaats van de bodem. De oeverranden worden gezien als potentiële migratieroute en foerageergebied voor de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter. Er zijn daarnaast potentiële rust- en voortplantingsplaatsen aanwezig in de vorm van holen van muizen en ratten. Wegens de beperkte grootte van deze holen kan deze functie voor de bunzing en steenmarter op voorhand worden uitgesloten Deze holen worden in potentie geschikt geacht als vaste rust- en voortplantingsplaats voor de wezel en hermelijn. In tabel 4.1 is aangegeven welke functies mogelijk aanwezig kunnen zijn voor kleine marterachtigen op basis van de habitatbeoordeling. In figuur 4.1 is ingetekend welke delen op de onderzoekslocatie in potentie geschikt kunnen zijn voor kleine marterachtigen.

Soort	Foerageergebied*	Migratieroutes*	Vaste rust- en voortplantingsplaatsen*
Bunzing en steenmarter	Aanwezig langs de begroeide oeverzone (3.750 m^2)	Aanwezig langs de begroeide oeverzone (3.750 m^2)	Afwezig
Wezel en hermelijn	Aanwezig langs de begroeide oeverzone (3.750 m^2)	Aanwezig langs de begroeide oeverzone (3.750 m^2)	Aanwezig in de begroeide oeverzone (3.750 m^2)

*in potentie geschikt voorafgaand aan het nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter (zie hoofdstuk 4.3.2).

Figuur 4.1 Overzicht potentieel geschikt en ongeschikte functies kleine marterachtigen conform de habitatbeoordeling (paragraaf 4.3.1).

4.1.2 Nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter

Om te onderzoeken of de onderzoekslocatie een beschermde functie vervult voor de bunzing, wezel, hermelijn of steenmarter, zijn in de periode vanaf 4 juni 2024 t/m 12 augustus 2024 wildcamera's geplaatst op de onderzoekslocatie. De onderzoeksmethodiek die hiervoor gebruikt is, betreft de methode zoals beschreven in het kennisdocument kleine marterachtigen van BIJ12 (januari 2024). Er zijn in totaal vier wildcamera's gepositioneerd op de onderzoekslocatie bestaande uit twee struikrovers en twee wildcamera's in BuBo-opstelling.

De wildcamera in struikrover methode (zie figuur 4.2) berust op een half gesloten buis met een geplaatste wildcamera in het gesloten gedeelte van de buis. Op circa 30 centimeter afstand is een lokstof geplaatst (sardientjes in visolie). De BuBo-opstelling berust op een losse wildcamera die op circa 20 centimeter hoogte wordt geplaatst (zie figuur 4.3). Op circa 1 meter afstand is een lokstof geplaatst (sardientjes in visolie). De wildcamera's hebben dezelfde positie gehouden en zijn gedurende 8 weken niet verplaatst aangezien deze positionering als meest kansrijk is beschouwd. Om de drie weken zijn de camera's gecontroleerd en zijn de sd-kaartjes en lokstoffen verwisseld. In figuur 4.4 zijn de posities van de wildcamera's ingetekend.

Figuur 4.2 Posities wildcamera's tijdens het nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter.

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

Binnen de onderzoekslocatie zijn geen waarnemingen vastgesteld van de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter. Tijdens het sporenonderzoek zijn daarnaast geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van deze soorten.

Er zijn op de camerabeelden diverse soorten vastgesteld zoals: haas, patrijs, houtduif, zwarte kraai, fazant, wilde eend, grauwe gans en huiskat. In het kader van de algemene zorgplicht dient er rekening te worden gehouden met aanwezige fauna op de onderzoekslocatie tijdens de werkzaamheden (zie hoofdstuk 6). In het kader van de specifieke zorgplicht kunnen maatregelen getroffen worden voor rode lijstsoorten zoals de haas en patrijs (zie hoofdstuk 6).

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Kleine marterachtigen en steenmarter

De bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter zijn beschermde diersoorten. Volgens artikel 11.54 (Bal) is het verboden, zoals bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, om zonder het bezit van een Omgevingsvergunning de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter:

- opzettelijk te doden of vangen (artikel 11.54, lid 1a);
- opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (artikel 11.54, lid 1b).

Het functioneren van vaste voortplantingsplaatsen en rustplaatsen bestaat niet enkel uit de fysieke verblijfplaatsen. Habitatonderdelen rondom deze voortplantings- en rustplaatsen kunnen essentieel zijn voor de functionaliteit van deze verblijfplaatsen. Het verstoren, beschadigen en/of vernielen van essentieel leefgebied wordt in de geest van de Omgevingswet ook als verboden handelingen gezien zodra de functionaliteit van de vaste voortplantings- en rustplaatsen negatieve effecten door de werkzaamheden kan ondervinden.

De onderzoekslocatie vervult geen functie voor de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter. Tijdens het onderzoek zijn geen waarnemingen gedaan van deze soorten. Daarnaast zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op locatiegebruik door deze kleine marterachtigen en steenmarter. De voorgenomen activiteiten zijn om deze reden niet in strijd met de geldende verbodsartikelen uit de Omgevingswet met betrekking tot de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter.

6.2 Specifieke zorgplicht

Met ingang van de Omgevingswet (januari 2024) is de specifieke zorgplicht van kracht voor zowel soort- als gebiedsbescherming. De specifieke zorgplicht voor soortbescherming is ondergebracht onder artikel 11.27 (Bal). Werkzaamheden die kunnen leiden tot nadelige effecten op nesten, foerageerplaatsen, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen, eieren van dieren of standplaatsen van planten zoals genoemd in artikel 11.27, lid 2a 1 t/m 4 dienen voorkomen te worden. Indien nadelige effecten op soorten zoals genoemd in artikel 11.27, lid 2a 1 t/m 4 niet voorkomen kunnen worden, is het mogelijk conform artikel 11.27, lid 2d, passende preventieve maatregelen te treffen.

Tijdens het uitgevoerde nadere onderzoek ecologie zijn waarnemingen vastgesteld van de haas en patrijs. De haas staat op de rode lijst en de status is sinds 2020 gevoelig. De patrijs staat op de rode lijst en de status is sinds 2017 kwetsbaar. Beide soorten hebben een voorkeur voor kleinschalig gras- en bouwland, akkers en weilanden. Door de voorgenomen werkzaamheden neemt het leefgebied van beide soorten in oppervlakte af. Er zijn onvoldoende alternatieven in de directe omgeving aanwezig om dit verlies aan oppervlakte te kunnen compenseren. De onderzoekslocatie is namelijk onderdeel van een grootschalige onderzoekslocatie waarbij een nieuwbouwwijk wordt gerealiseerd. Om deze reden worden maatregelen voorgesteld om nadelige effecten op deze rode lijstsoorten te beperken zoals het inrichten van een compensatiegebied.

6.3 Algemene zorgplicht

De algemene zorgplicht (artikel 11.54, Bal) geldt voor alle in Nederland van nature voorkomende flora- en fauna. Tijdens het uitgevoerde nadere onderzoek ecologie zijn geen algemene fauna waargenomen die door de werkzaamheden direct nadelige effecten kunnen ondervinden. Redelijkerwijs kunnen algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën voorkomen op de onderzoekslocatie. Bij werkzaamheden zoals het dempen van watergangen, bouwrijp maken van de akkerpercelen en graafwerkzaamheden, kunnen verblijfplaatsen van deze algemene soorten worden vernield. Er wordt geadviseerd om te werken conform een ecologisch werkprotocol om te zorgen dat de werkzaamheden met inachtneming van de zorgplicht worden uitgevoerd.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft namens gemeente Moerdijk een nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter voor een perceel behorende tot het gebied Markvelden-Zuid in Zevenbergen uitgevoerd.

Het nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen nieuwbouwontwikkelingen op het perceel. Het onderzoek is daarnaast uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in april 2022 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 18728.001, D1, d.d. 4 mei 2022) en het nader onderzoek ecologie op aangrenzende percelen (rapport 18728.002, D2, d.d. 22 juni 2023).

Conclusies

- Op basis van het uitgevoerde onderzoek, conform het BIJ12 kennisdocument kleine marterachtigen 2024, vervult de onderzoekslocatie geen beschermde functie voor de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter;
- De onderzoekslocatie vervult een functie als foerageergebied en verblijfplaats voor de haas en patrijs;
- De onderzoekslocatie vervult een functie als leefgebied voor algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën.

Vervolgstappen

- De specifieke zorgplicht voor soortbescherming is ondergebracht onder artikel 11.27 (Bal) van de Omgevingswet. De haas en patrijs zijn soorten behorende tot de Rode Lijst. De specifieke zorgplicht verbied verslechtering van leefgebied van deze soorten. Nadelige effecten dienen voorkomen te worden door maatregelen te treffen zoals het aanbieden van alternatief geschikt leefgebied. Door de grootte van de onderzoekslocatie en gezien de voorgenomen werkzaamheden op omliggende percelen, worden maatregelen voorgesteld in de vorm van alternatief leefgebied. De gemeente Moerdijk heeft de patrijs en haas aangewezen als doelsoorten in het inrichtingsplan van de groene buffer en Markzoom. Op deze wijze wordt er voldoende rekening gehouden met deze kwetsbare soorten en gewaarborgd dat voldoende leefgebied beschikbaar blijft.
- De algemene zorgplicht is ondergebracht onder 11.54 (Bal) van de Omgevingswet. Initiatiefnemers dienen al het mogelijke te bewerkstelligen om de zorgplicht te implementeren tijdens werkzaamheden. Om deze reden wordt een ecologisch werkprotocol nodig geacht om tijdens de werkzaamheden de algemene zorgplicht voldoende te borgen.

Adviezen

- Om een succesvol inrichtingsplan op te stellen waarbij rekening gehouden wordt met de patrijs en haas, wordt geadviseerd om een ecologisch deskundige te betrekken bij de planvorming en beheer. Zowel de patrijs als haas hebben specifieke eisen met betrekking tot hun leefomgeving waarbij beheer een belangrijk onderdeel is in het functioneel houden van geschikt habitat.
- Tot slot wordt geadviseerd om bij de inrichting van de nieuwe situatie rekening te houden met de biodiversiteit door nestkasten in te bouwen, verbindende groenstructuren en verruigde hoekjes te creeren, gebruik te maken van inheemse plantensoorten of bijvoorbeeld een natuurlijke wadi aan te

leggen. Zo kan de natuurinclusiviteit van de nieuwbouw worden vergroot. Over het algemeen trekken inheemse plantensoorten meer insecten aan dan exoten. Dit zal een positieve werking hebben op het voedselaanbod voor vogels, vleermuizen, amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Naast de algemene positieve werking op insecten trekken bloemrijke kruiden bestuivers zoals bijen aan, worden de bessen en de zaden gegeten door verschillende diersoorten en dienen deze planten als schuil- of nestlocatie. Door dit soort simpele maatregelen te treffen kan de achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland worden tegengegaan en ontstaat daarnaast een groene leefomgeving, wat een positieve bijdrage levert aan het toekomstige wooncomfort van de nieuwbouw. Ook kan het tijdig implementeren van nestkasten en groenstructuren in de planvorming resulteren in het sneller doorlopen van een eventueel benodigde ontheffingsaanvraag. Voor het opstellen van een op maat gemaakt natuurinclusiviteitsplan wordt geadviseerd om een ecoloog in te schakelen

Econsultancy
2 juni 2025

Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2024). Kennisdocument kleine marterachtigen. Opgehaald van https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/01/Kennisdocument-kleine-marterachtigen-v1-1-2.pdf.

SOVON (2024). Patrijs. Opgehaald van https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/patrijs

Zoogdiervereniging (2024). Haas. Opgehaald van https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/haas

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2024). Patrijs. Opgehaald van https://minlnv.nederlandsesoorten.nl/content/patrijs-perdix-perdix-ssp-perdix

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2024). Haas. Opgehaald van https://minlnv.nederlandsesoorten.nl/content/haas-lepus-europaeus

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunningssaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart 1 september.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageergebied

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitattype als de omstandigheden waarin de soort of het habitattype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitattype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamkolonie

De kraamkolonie bestaat uit alle vruchtbare vrouwtjes binnen een kolonie vleermuizen een kraamkolonie bestaat uit meerdere kraamgroepen.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water**.** Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Omgevingsvergunning

Het onderdeel soortbescherming onder de Omgevingswet heeft als om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Omgevingswet een aantal schadelijke handelingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een omgevingsvergunning benodigd zijn. Een omgevingsvergunning is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Omgevingswet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Omgevingswet significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast. Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.